

Szczepan Czarnecki

Sprawdzian parlamentarnej większości. Głosowanie nad wotum zaufania dla rządu Andreja Babiša

15 stycznia 2026 r., po rekordowo długiej debacie parlamentarzystów, koalicyjny rząd premiera Andreja Babiša (ANO) uzyskał wotum zaufania Izby Niższej Parlamentu Republiki Czeskiej. Za udzieleniem poparcia nowemu gabinetowi opowiedziało się wszystkich 108 posłów z partii koalicyjnych ANO, SPD oraz Zmotoryzowani. Debata nad wotum trwała ponad 24 godziny, co stanowi rekord w historii czeskiego parlamentu. Podczas obrad zaprezentowano program nowego gabinetu, który jednocześnie stał się dla opozycji przedmiotem krytyki, ukierunkowanej na założenia i priorytety rządu.

Głosowanie parlamentarzystów. 15 stycznia 2026 r., po długiej debacie w parlamencie, Izba Poselska Republiki Czeskiej udzieliła wotum zaufania koalicyjnemu rządowi ANO, SPD i Zmotoryzowanych. Dyskusja nad wotum zaufania dla rządu w Izbie Poselskiej trwała trzy dni, a jej łączny czas przekroczył 24 godziny. Głosowanie przeprowadzono 15 stycznia późnym wieczorem. Za poparciem gabinetu opowiedziało się 108 posłów rządowej koalicji, zaś przeciw było 91 deputowanych z opozycji parlamentarnej (ODS, KDU-ČSL, TOP09, STAN oraz Partia Piratów), przy czym jedna posłanka (STAN) nie brała udziału w głosowaniu. Wynik głosowania był zgodny z przewidywaniami, ponieważ koalicja dysponuje bezwzględną większością w 200-osobowej izbie, a do przegłosowania wotum wystarczyło poparcie większości obecnych parlamentarzystów. Pewien element niepewności dotyczył postawy części posłów SPD, którzy początkowo nie byli zdecydowani co do dalszego udziału Czech w inicjatywie amunicyjnej na rzecz Ukrainy, jednak ostatecznie zagłosowali zgodnie z linią koalicyjną. Rekordowo długa debata, skoncentrowana m.in. na kosztach planowanych polityk, kierunku strategicznym rządu oraz relacji z instytucjami UE, ujawniła wyraźną polaryzację między rządem a opozycją parlamentarną. Wotum zaufania pełni tym samym funkcję formalnej legitymizacji gabinetu i otwiera jego operacyjną fazę rządzenia, przy jednoczesnej zapowiedzi konfrontacyjnej dynamiki w relacjach z opozycją.

Krytyka opozycji parlamentarnej. Prezentacja programu nowego gabinetu ([„Komentarze IEŚ”, nr 1499](#)) dała opozycji okazję do zakwestionowania zarówno propozycji programowej rządu, jak i jego zdolności do sprawowania władzy. Wystąpienia deputowanych z partii opozycyjnych skoncentrowane były na krytyce kosztów zapowiadanych reform, sporach dotyczących interwencji państwa w sektorach strategicznych oraz ocenie konsekwencji fiskalnych działań deklarowanych przez nowy gabinet, w tym m.in. planów dotyczących energetyki. Opozycja akcentowała również ryzyko zawężenia procesu decyzyjnego w wybranych sektorach do małej grupy interesariuszy, co miało sugerować problem ograniczonej autonomii resortów. Równocześnie podniesiono kwestie relacji rządu z instytucjami UE, wskazując na potrzebę konstruktywnego uczestnictwa Czech w polityce europejskiej. Opozycja starała się nie tylko krytykować rząd, lecz także przedstawić siebie jako wiarygodną alternatywę dla obecnego gabinetu. Posłowie ze STAN zaprezentowali np. własny „gabinet przyszłości”, podkreślając gotowość do przejęcia odpowiedzialności rządowej oraz kontrastując swój projekt z polityką obecnego gabinetu, określanego przez nich jako odwołujący się do logiki przeszłości. W ten sposób opozycja starała się wyjść poza bieżącą negację i zarysować konkurencyjną wizję sprawowania władzy.

Interpelacje. Równolegle z procedurą udzielania wotum zaufania przeprowadzono blok interpelacyjny, który opozycja wykorzystała do zakwestionowania legitymacji koalicyjnego gabinetu ANO, SPD i Zmotoryzowanych. W interpelacjach dominowała strategia delegitymizacji nowej władzy, polegająca na przedstawianiu gabinetu jako strukturalnie niespójnego oraz obciążonego ryzykiem niskiej stabilności rządzenia z uwagi na wielopodmiotowy charakter koalicji. Partie opozycyjne odwoływały się do kontrastu z poprzednim rządem,

którego działania przedstawiano jako skuteczniejsze i bardziej przewidywalne. Dodatkowym wątkiem było również kwestionowanie zdolności nowej większości do prowadzenia odpowiedzialnej polityki fiskalnej. W tym kontekście pojawiały się odniesienia do stanu finansów publicznych, co opozycja wykorzystywała do budowy narracji o niekompetencji nowego gabinetu. Spór objął także wymiar proceduralny obrad Izby Niższej, w ramach którego opozycja sprzeciwiała się planowanym zmianom regulaminu, postrzeganym jako ograniczanie jej narzędzi kontroli i obniżanie standardów kultury parlamentarnej, wskazując na dysfunkcjonalność relacji większość – mniejszość już na etapie formowania rządu. W efekcie interpelacje pozwoliły opozycji prowadzić narrację dotyczącą nowego gabinetu jako konstrukcji o niskiej spójności politycznej, problematycznych priorytetach fiskalnych oraz potencjalnie degradującej standardy procesu parlamentarnego.

Podsumowanie. Wynik głosowania nad wotum zaufania był przesądzony ze względu na stabilną większość koalicyjną, jednak jego przebieg – trwająca ponad 24 godziny, najdłuższa w historii czeskiego parlamentaryzmu debata – podkreślił wagę sporu o kierunek polityki państwa. Opozycja wykorzystała debatę do wzmocnienia narracji o wysokich kosztach i niskiej spójności rządu oraz do sygnalizowania własnej alternatywy programowej. Równolegle wyraźnie zarysował się drugi wymiar konfliktu, dotyczący standardów państwa prawa. Debata pełniła tym samym funkcję areny rywalizacji o kontrolę nad agendą polityczną oraz o ramy, w których oceniana będzie jakość rządzenia w nadchodzącej kadencji, zarówno w obszarze polityki gospodarczej i europejskiej, jak i w sferze standardów instytucjonalnych i kultury parlamentarnej.